

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 18/2019 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Hallintovaliokunta (HaVM 10/2020 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain soveltamisala ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Tätä lakia sovelletaan, jollei muualla laissa toisin säädetä, henkilötietojen kokonaan tai osittain automatisoituun käsittelyyn sekä muuhun henkilötietojen käsittelyyn, kun henkilötiedot muodostavat tai niiden on tarkoitus muodostaa henkilörekisteri tai sen osa ja henkilötietoja käsitellään seuraavissa tarkoituksissa:

- 1) ulkomaalaisen maahantuloa ja maastalähtöä sekä oleskelua koskevien asioiden käsittely sekä niitä koskeva päätöksenteko ja valvonta;
- 2) Suomen kansalaisuuden saamista, säilyttämistä, menettämistä ja kansalaisuudesta vapautumista sekä kansalaisuusaseman määrittämistä koskevien asioiden käsittely ja päätöksenteko;
- 3) kansainvälistä suojelua hakevan ja tilapäistä suojelua saavan vastaanotto, ihmiskaupan uhrien auttaminen sekä ilman huoltajaa olevan lapsen edustajatoiminta osana vastaanottotoimintaa sekä näiden ohjaus, suunnittelu ja valvonta;
- 4) ulkomaalaisen sijoittaminen säilöönottoyksikköön, ulkomaalaisen kohtelu säilöönottoyksikössä sekä säilöönottoyksikön järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen;

Eduskunnan vastaus EV 87/2020 vp

5) kuntaan osoittaminen.

Silloin, kun henkilötietoja käsitellään edellä 1 momentin 1 tai 2 kohdassa säädetyissä tarkoituksissa, niitä käsitellään lisäksi myös kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi.

Tässä laissa säädetään lisäksi oikeudesta saada oikeushenkilöitä koskevia tietoja 1 momentin mukaisissa tarkoituksissa.

Tätä lakia ei sovelleta Suomessa oleviin diplomaattisiin edustajiin eikä niihin kansainvälisten järjestöjen virkamiehiin, joiden asemasta määrätään Suomea sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa.

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Suojelupoliisin tämän lain nojalla suorittamaan henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan, jollei tässä laissa toisin säädetä, henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annettua lakia (1054/2018), jäljempänä *rikosasioiden tietosuojalaki*. Muiden tässä laissa tarkoitettujen viranomaisten tämän lain nojalla suorittamasta henkilötietojen käsittelystä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä *tietosuojasetus*, ja tietosuojalaissa (1050/2018).

Jollei tässä laissa toisin säädetä, sovelletaan oikeuteen saada tieto ja muuhun henkilötietojen luovuttamiseen viranomaisen henkilörekisteristä, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta säädetään.

3 §

Ulkomaalaisasioiden asiankäsitelyjärjestelmän rekisterinpitäjät ja vastuunjako

Ulkomaalaisasioiden asiankäsitelyjärjestelmään tallennetaan 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa käsittelytarkoituksessa käsiteltävät muut kuin viisumien käsittelyä ja päätöksentekoa koskevat tiedot sekä 1 §:n 1 momentin 2—5 kohdassa ja 2 momentissa tarkoitettussa käsittelykäyttötarkoituksessa käsiteltävät tiedot.

Kukin viranomainen saa käsitellä tallentamiaan tietoja lakisäätteisten tehtäviensä hoitamiseksi seuraavasti:

- 1) Maahanmuuttovirasto 1 §:n 1 momentin 1—5 kohdan käsittelytarkoituksessa;
- 2) poliisi 1 §:n 1 momentin 1 kohdan käsittelytarkoituksessa;
- 3) suojelupoliisi 1 §:n 2 momentin käsittelytarkoituksessa;
- 4) Rajavartiolaitos 1 §:n 1 momentin 1 kohdan käsittelytarkoituksessa;
- 5) vastaanottokeskus 1 §:n 1 momentin 3 kohdan käsittelytarkoituksessa;
- 6) järjestelykeskus 1 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdan käsittelytarkoituksessa;
- 7) säilöönottoyksikkö 1 §:n 1 momentin 4 kohdan käsittelytarkoituksessa;
- 8) ulkoministeriö 1 §:n 1 momentin 1 kohdan käsittelytarkoituksessa;
- 9) edustusto 1 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan käsittelytarkoituksessa;
- 10) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 1 §:n 1 momentin 1 ja 5 kohdan käsittelytarkoituksessa;

Eduskunnan vastaus EV 87/2020 vp

11) työ- ja elinkeinotoimisto 1 §:n 1 momentin 1 kohdan käsittelytarkoituksessa.

Kukin 2 momentin viranomaisen toimii ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmän rekisterinpitäjänä tallentamiensa tietojen osalta. Poliisin tallentamien tietojen rekisterinpitäjänä toimii Poliisihallitus ja Rajavartiolaitoksen tallentamien tietojen rekisterinpitäjänä Rajavartiolaitoksen esikunta. Kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen rekisteröintitietojen rekisterinpitäjänä toimii kuitenkin Maahanmuuttovirasto.

Maahanmuuttovirasto vastaa ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmästä julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) mukaisesti. Lisäksi Maahanmuuttovirasto toimii ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmässä tietosuojasetuksen 28 artiklan ja 1 §:n 2 momentin käsittelytarkoituksessa rikosasioiden tietosuojalain 17 §:n mukaisena henkilötietojen käsittelevänä, sen mukaan kuin siitä erikseen sovitaan, rekisteröidyn omiin tietoihin pääsyn sekä henkilötietojen oikaisemisen, sähköisen luovutustavan, poistamisen ja arkistoinnin toteuttajana muun rekisterinpitäjän lukuun siltä osin kuin Maahanmuuttovirasto ei ole rekisterinpitäjä.

4 §

Ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmään tallennettujen tietojen käsitteleminen muussa kuin alkuperäisessä käsittelytarkoituksessa

Kukin rekisterinpitäjä saa käsitellä ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmään tallentamia tietoja muuhun kuin alkuperäiseen käsittelytarkoitukseen, jos tiedot ovat välttämättömiä mainitun viranomaisen lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi seuraavasti:

1) Maahanmuuttovirasto 1 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaista käsittelytarkoitusta varten tallentamia tietoja 1 §:n 1 momentin 2—5 kohdan mukaisessa käsittelytarkoituksessa;

2) Maahanmuuttovirasto 1 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaista käsittelytarkoitusta varten tallentamia tietoja 1 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisessa käsittelytarkoituksessa;

3) Maahanmuuttovirasto 1 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaista käsittelytarkoitusta varten tallentamia tietoja 1 §:n 1 momentin 1, 4 ja 5 kohdan mukaisessa käsittelytarkoituksessa;

4) Maahanmuuttovirasto 1 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaista käsittelytarkoitusta varten tallentamia tietoja 1 §:n 1 momentin 1, 3 ja 5 kohdan mukaisessa käsittelytarkoituksessa;

5) järjestelykeskus 1 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaista käsittelytarkoitusta varten tallentamia tietoja 1 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisessa käsittelytarkoituksessa.

Poliisilla on oikeus käsitellä ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmään 1 §:n 1 momentin 1 kohdan tarkoituksessa tallentamia tietoja noudattaen henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (616/2019) 13 §:n 1 ja 2 momenttia.

Rajavartiolaitoksella on oikeus käsitellä ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmään 1 §:n 1 momentin 1 kohdan tarkoituksessa tallentamia tietoja noudattaen henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetun lain (639/2019) 16 §:ää.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske oleskeluluvan, oleskelulupakortin tai oleskelukortin hakijalta taikka muukalaispassin tai pakolaisen matkustusasiakirjan hakijalta otettuja sormenjälkiä, ellei muualla laissa toisin säädetä.

Eduskunnan vastaus EV 87/2020 vp

5 §

Kansallisen viisumitietojärjestelmän rekisterinpitäjät ja vastuunjako

Kansalliseen viisumitietojärjestelmään tallennetaan 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua käsittelytarkoituksessa käsiteltävät viisumien käsittelyä ja päätöksentekoa sekä 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua kansallisen turvallisuuden suojaamista koskevat tiedot.

Ulkoministeriö, edustusto, Maahanmuuttovirasto, poliisi, Rajavartiolaitos ja Tulli saavat käsitellä tallentamiaan tietoja lakisääteisten tehtäviensä hoitamiseksi 1 §:n 1 momentin 1 kohdan käsittelytarkoituksessa. Suojelupoliisi saa käsitellä tallentamiaan tietoja lakisääteisten tehtäviensä hoitamiseksi 1 §:n 2 momentin käsittelytarkoituksessa.

Kukin 2 momentin viranomainen toimii kansallisen viisumitietojärjestelmän rekisterinpitäjänä tallentamiensa tietojen osalta. Poliisin tallentamien tietojen rekisterinpitäjänä toimii Poliisihallitus ja Rajavartiolaitoksen tallentamien tietojen rekisterinpitäjänä Rajavartiolaitoksen esikunta.

Ulkoministeriö vastaa kansallisesta viisumitietojärjestelmästä julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain mukaisesti. Lisäksi ulkoministeriö toimii kansallisessa viisumitietojärjestelmässä tietosuoja-asetuksen 28 artiklan ja 1 §:n 2 momentin käsittelytarkoituksessa rikosasioiden tietosuojalain 17 §:n mukaisena henkilötietojen käsittelijänä, sen mukaan kuin siitä erikseen sovitaan, rekisteröidyn omiin tietoihin pääsyn sekä henkilötietojen oikaisemisen, sähköisen luovutustavan, poistamisen ja arkistoinnisen toteuttajana muun rekisterinpitäjän lukuun siltä osin kuin ulkoministeriö ei ole rekisterinpitäjä.

6 §

Kansalliseen viisumitietojärjestelmään tallennettujen tietojen käsitteleminen muussa kuin alkuperäisessä käsittelytarkoituksessa

Poliisilla on oikeus käsitellä kansalliseen viisumitietojärjestelmään 1 §:n 1 momentin 1 kohdan tarkoituksessa tallentamiaan tietoja noudattaen henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain 13 §:n 1 ja 2 momenttia.

Rajavartiolaitoksella on oikeus käsitellä kansalliseen viisumitietojärjestelmään 1 §:n 1 momentin 1 kohdan tarkoituksessa tallentamiaan tietoja noudattaen henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetun lain 16 §:ää.

Tullilla on oikeus käsitellä kansalliseen viisumitietojärjestelmään 1 §:n 1 momentin 1 kohdan tarkoituksessa tallentamiaan tietoja noudattaen henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain (650/2019) 15 §:n 1 ja 3 momenttia.

7 §

Käsiteltävät henkilötiedot

Rekisterinpitäjä saa käsitellä 1 §:ssä säädetyissä tarkoituksissa henkilön yksilöintitietoja, perhesuhdetietoja, edustajuustietoja, osaamista kuvaavia tietoja ja yhteystietoja sekä tietoja matkustusasiakirjoista ja ulkomaalaislain (301/2004) 96 §:n mukaisesta hakemusasian vireilläoloa osoittavasta kortista.

Eduskunnan vastaus EV 87/2020 vp

Rekisterinpitäjä saa lisäksi käsitellä:

- 1) hakemuksesta, esityksestä, pyynnöstä tai ilmoituksesta taikka näiden vuoksi tehdystä tiedustelusta tai kuulemisesta ilmeneviä tietoja;
- 2) asian käsittely-, selvitys- ja päätöstietoja;
- 3) tietoja, jotka koskevat vastaanottopalveluita ja muuta vastaanottoon kuuluvaa toimintaa, edustajan yksilöinti- ja yhteystietoja sekä tietoja, jotka koskevat edustajaksi määräämistä, edustajan vapauttamista tehtävästään ja edustajantehtävän lakkaamista sekä edustajatoiminnan ohjauksessa, suunnittelussa ja valvonnassa tarvittavia tietoja;
- 4) tietoja siitä, milloin ulkomaalainen on sijoitettu säilöönottoyksikköön ja milloin hän on poistunut sieltä, tietoja säilöönoton järjestämisen, suunnittelun, toteuttamisen, seurannan ja säilöön otettujen ulkomaalaisten asianmukaisen kohtelun turvaamiseksi sekä tietoja säilöön otettua ulkomaalaista tapaamassa käyvistä ja muista säilöönottoyksikössä vierailevista henkilöistä ja muita tapaamiseen tai vierailuun liittyviä tietoja;
- 5) tietoa siitä, mihin kuntaan henkilö on osoitettu.

Rekisterinpitäjä saa lisäksi käsitellä havaitsemiaan tai sille ilmoitettuja huomiotietoja, joiden voidaan olosuhteiden tai henkilön käyttäytymisen vuoksi perustellusti arvioida liittyvän rekisterinpitäjän toimivaltaan valvoa henkilön maahantuloa ja maassa oleskelua koskevien edellytysten olemassaoloa tai päättää Suomen kansalaisuuden saamisesta ja menettämisestä taikka velvollisuuteen huolehtia palveluksessaan olevien työturvallisuudesta. Huomiotietoihin on liitettävä tieto tietojen antajasta tai tietolähteestä sekä arvio tämän luotettavuudesta ja tietojen oikeellisuudesta. Huomiotietoja ei saa käyttää päätöksenteon perusteena.

Rekisterinpitäjä saa lisäksi käsitellä perheenjäsenten, samassa taloudessa asuvien henkilöiden ja Suomessa olevien vastaanottajien henkilötietoja sekä ulkomaalaisen työntekijän palvelukseen saottavan henkilötietoja.

8 §

Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen käsittely

Rekisterinpitäjä saa käsitellä erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja vain, jos käsittely on käsittelytarkoituksen kannalta välttämätöntä.

9 §

Muukalaispassi- ja pakolaisen matkustusasiakirjahakemusta varten otettujen sormenjälkitietojen käsittely

Muukalaispassin ja pakolaisen matkustusasiakirjan hakijalta otetut sormenjäljet tallennetaan ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmään. Sormenjälkiä saavat käyttää Maahanmuuttovirasto, poliisi, Rajavartiolaitos, Tulli silloin, kun se hoitaa rajatarkastusviranomaisen tehtäviä, sekä ulkoministeriö ja edustusto.

Oikeus sormenjälkitietojen käyttöön on vain sillä, jonka työtehtävien hoitaminen sitä välttämättä edellyttää. Sormenjälkiä saa käyttää vain henkilöllisyyden varmistamiseksi ja muukalaispassin tai pakolaisen matkustusasiakirjan valmistamiseksi. Poliisilla on lisäksi oikeus käyttää sormenjälkitietoja noudattaen henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 15 §:n 2 momenttia. Tietojen käyttöön oikeutetulla on oikeus ottaa rekisteröidyltä sormenjäljet ja verra-

Eduskunnan vastaus EV 87/2020 vp

ta niitä rekisteröityihin sormenjälkiin. Vertailua varten otettuja tietoja saadaan käyttää vain vertaamisen ajan, ja ne on hävitettävä välittömästi vertailun jälkeen.

10 §

Oleskelulupahakemusta, oleskelulupakorttihakemusta ja unionin kansalaisen perheenjäsenen oleskelukorttihakemusta varten otettujen sormenjälkitietojen käsittely

Oleskeluluvan, oleskelulupakortin ja unionin kansalaisen perheenjäsenen oleskelukortin hakijalta otetut sormenjäljet tallennetaan ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmään. Sormenjälkiä saavat käyttää Maahanmuuttovirasto, poliisi, suojelupoliisi, Rajavartiolaitos, Tulli silloin, kun se hoitaa rajatarkastusviranomaisen tehtäviä, sekä edustusto.

Sormenjälkiä saa käyttää ainoastaan 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädettyyn tarkoitukseen liittyvien sekä turvallisuus selvityslaisissa (726/2014) tarkoitetun turvallisuus selvityksen tekemiseksi säädettyyn tarkoitukseen liittyvien toimivaltuuksien rajoissa oleskelulupakortin aitouden toteamiseksi ja oleskeluluvan haltijan henkilöllisyyden todentamiseksi, ulkomaalaisten maahan tuloa ja maastalähtöä sekä oleskelua ja työntekoa koskevien asioiden käsittelyä ja niitä koskevaa päätöksentekoa ja valvontaa varten sekä kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi. Tietojen käyttöön oikeutetulla viranomaisella on oikeus verrata tietoja tässä pykälässä tarkoitettuihin jo tallennettuihin sormenjälkiin sekä muukalaispassi- ja pakolaisen matkustusasiakirjahakemusta varten otettuihin sormenjälkiin ja poliisin rekisteriin ulkomaalaislain 131 §:n perusteella tallennettuihin sormenjälkiin. Lisäksi tietoja saa maahantulon edellytysten selvittämiseksi verrata henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 6 §:ssä tarkoitettuihin pakkokeinolain (806/2011) mukaisiin henkilötuntomerkkeihin kuuluviin sormenjälkiin niiltä osin kuin jo rekisteröidyt sormenjälkitiedot liittyvät rikokseen, josta ankarin säädetty rangaistus on vähintään vuosi vankeutta.

Poliisilla on lisäksi oikeus käyttää tässä pykälässä tarkoitettuja jo tallennettuja sormenjälkitietoja noudattaen henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 15 §:n 2 momenttia.

Vertailua varten otettuja tietoja saadaan käyttää vain vertailun ajan, jonka jälkeen ne on välittömästi hävitettävä.

Maahanmuuttovirastolla on lisäksi oikeus käyttää tässä pykälässä tarkoitettuja jo tallennettuja sormenjälkitietoja asianomaisen henkilön suostumuksella oleskelulupakortin sekä unionin kansalaisen perheenjäsenen oleskelukortin valmistamista varten.

11 §

Tiedonsaantioikeus ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmän rekisterinpitäjien välillä

Käsitellessään tietoja ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmässä

1) Maahanmuuttovirastolla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta tämän lain 1 §:n 1 momentin 1—5 kohdan käsittelytarkoituksessa ulkomaalaislain, kansalaisuuslain (359/2003), kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työskentelyä varten annetun lain (907/2017), jäljempänä *kausityölaki*, kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä annetun lain (908/2017), jäljempänä *ICT-laki*, kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain (719/2018), jäljempänä *tutkija- ja opiskelijalaki*, kansainvälistä suojelua ha-

Eduskunnan vastaus EV 87/2020 vp

kevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011), jäljempänä *vastaanottolaki*, säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä annetun lain (116/2002), jäljempänä *säilölaki*, ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010), jäljempänä *kotoutumislaki*, mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot poliisilta, suojelupoliisilta, Rajavartiolaitokselta, vastaanottokeskukselta, järjestelykeskukselta, säilöönottoyksiköltä, ulkoministeriöltä, edustustolta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta sekä työ- ja elinkeinotoimistolta;

2) vastaanottokeskuksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta tämän lain 1 §:n 1 momentin 3 kohdan käsittelytarkoituksessa vastaanottolain mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot Maahanmuuttovirastolta, poliisilta, Rajavartiolaitokselta, toiselta vastaanottokeskukselta, järjestelykeskukselta, säilöönottoyksiköltä ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta;

3) järjestelykeskuksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta tämän lain 1 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdan käsittelytarkoituksessa ulkomaalaislain ja vastaanottolain mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot Maahanmuuttovirastolta, poliisilta, Rajavartiolaitokselta, vastaanottokeskukselta, toiselta järjestelykeskukselta, säilöönottoyksiköltä ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta;

4) säilöönottoyksiköllä on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta tämän lain 1 §:n 1 momentin 4 kohdan käsittelytarkoituksessa säilölain mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot Maahanmuuttovirastolta, poliisilta, Rajavartiolaitokselta, vastaanottokeskukselta, järjestelykeskukselta ja toiselta säilöönottoyksiköltä;

5) ulkoministeriöllä on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta tämän lain 1 §:n 1 momentin 1 kohdan käsittelytarkoituksessa ulkomaalaislain mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot Maahanmuuttovirastolta, poliisilta, Rajavartiolaitokselta ja edustustolta;

6) edustustolla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta tämän lain 1 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan käsittelytarkoituksessa ulkomaalaislain ja kansalaisuuslain mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot Maahanmuuttovirastolta, poliisilta, Rajavartiolaitokselta ja ulkoministeriöltä;

7) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta tämän lain 1 §:n 1 momentin 1 ja 5 kohdan käsittelytarkoituksessa ulkomaalaislain ja kotoutumislain mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot Maahanmuuttovirastolta, poliisilta, Rajavartiolaitokselta, vastaanottokeskukselta, järjestelykeskukselta ja edustustolta;

8) työ- ja elinkeinotoimistolla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta tämän lain 1 §:n 1 momentin 1 kohdan käsittelytarkoituksessa ulkomaalaislain mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot Maahanmuuttovirastolta, poliisilta, Rajavartiolaitokselta, edustustolta sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta.

Poliisin ja suojelupoliisin tiedonsaantioikeudesta säädetään henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetussa laissa.

Rajavartiolaitoksen tiedonsaantioikeudesta säädetään henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetussa laissa.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske oleskeluluvan, oleskelulupakortin tai oleskelukortin hakijalta taikka muukalaispassin tai pakolaisen matkustusasiakirjan hakijalta otettuja sormenjälkiä, ellei muualla laissa toisin säädetä.

Eduskunnan vastaus EV 87/2020 vp

12 §

Tiedonsaantioikeus kansallisen viisumitietojärjestelmän rekisterinpitäjien välillä

Käsitellessään tietoja kansallisessa viisumijärjestelmässä:

1) ulkoministeriöllä on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta tämän lain 1 §:n 1 momentin 1 kohdan käsittelytarkoituksessa ulkomaalaislain mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot edustustolta, Maahanmuuttovirastolta, poliisilta, suojelupoliisilta, Rajavartiolaitokselta ja Tullilta;

2) edustustolla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta tämän lain 1 §:n 1 momentin 1 kohdan käsittelytarkoituksessa ulkomaalaislain mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot ulkoministeriöltä, Maahanmuuttovirastolta, poliisilta, suojelupoliisilta, Rajavartiolaitokselta ja Tullilta;

3) Maahanmuuttovirastolla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta tämän lain 1 §:n 1 momentin 1 kohdan käsittelytarkoituksessa ulkomaalaislain mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot ulkoministeriöltä, edustustolta, poliisilta, suojelupoliisilta, Rajavartiolaitokselta ja Tullilta.

Poliisiin ja suojelupoliisiin tiedonsaantioikeudesta säädetään henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetussa laissa.

Rajavartiolaitoksen tiedonsaantioikeudesta säädetään henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetussa laissa.

Tullin tiedonsaantioikeudesta säädetään henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetussa laissa.

13 §

Muu tiedonsaantioikeus

Maahanmuuttovirastolla on 1 §:n 1 momentin 1—5 kohdan, vastaanottokeskuksella 1 §:n 1 momentin 3 kohdan, järjestelykeskuksella 1 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdan ja säilöönottoyksiköllä 1 §:n 1 momentin 4 kohdan sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella, työ- ja elinkeinotoimistolla, ulkoministeriöllä ja edustustolla 1 §:n 1 momentin 1 kohdan käsittelytarkoituksessa ulkomaalaislain, kansalaisuuslain, kausityölain, ICT-lain, tutkija- ja opiskelijalain, vastaanottolain, säilölain ja kotoutumislain mukaisten tehtävien hoitamiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta välttämättömiä luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä koskevia tietoja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 4 §:ssä tarkoituilta tahoilta sekä yksityiseltä palveluntuottajalta ja ilman huoltajaa olevalle lapselle määrättyä edustajalta.

Poliisiin tiedonsaantioikeudesta säädetään henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetussa laissa.

Rajavartiolaitoksen tiedonsaantioikeudesta säädetään henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetussa laissa.

Maahanmuuttovirastolla, vastaanottokeskuksella, järjestelykeskuksella sekä säilöönottoyksiköllä on lisäksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta tehtäviensä suorittamista varten tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion

Eduskunnan vastaus EV 87/2020 vp

määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 604/2013 8 ja 16 artiklan mukaisen harkinnan tekemiseksi henkilön kyvystä huolehtia turvapaikkaa hakeneesta lapsesta tai häneen riippuvuussuhteessa olevasta:

a) Oikeusrekisterikeskukselta sakkorekisteristä henkilön henkilötiedot, ratkaisutiedot, täytännönpanoasiatiedot, muuntorangaistusasiat ja tapahtumatiedot;

b) Oikeusrekisterikeskukselta oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä ja sen osajärjestelmistä tiedot syyttäjäviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista henkilön tekemiksi epäillyistä rikoksista;

c) Oikeusrekisterikeskukselta rikosrekisteristä henkilön rikosrekisteriotte;

d) esitutkintaviranomaiselta tiedot henkilön tekemäksi epäillystä rikoksesta, häntä koskevasta rikosilmoituksesta ja esitutkinnasta;

e) kunnan sosiaaliviranomaiselta tiedot henkilön saamista sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluista sekä sosiaalietuuksista;

f) Verohallinnolta henkilön varallisuus- ja tulotiedot;

g) Rikosseuraamuslaitokselta henkilön yhteystiedot, olinpaikka ja vapautumispäivä;

2) Oikeusrekisterikeskukselta oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä ja sen osajärjestelmistä sekä rikosrekisteristä tiedot:

a) syyttäjäviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista perheenkokoajan tekemiksi epäillyistä rikoksista lapsen edun, yhteiselämän mahdollisuuksien tai toimeentuloedellytyksen arvioimiseksi tehtäessä kokonaisharkintaa oleskeluluvan ja oleskeluoikeuden edellytysten selvittämiseksi;

b) elatusvelvollisuudesta perhesiteen perusteella myönnettävän oleskeluluvan tai oleskelukortin tai oleskeluoikeuden rekisteröinnin edellytysten selvittämiseksi;

c) elatusvelvollisuudesta toimeentuloedellytyksen selvittämiseksi;

d) tuomioistuimessa vireillä olevista asioista ja tehdyistä päätöksistä, jotka koskevat Maahanmuuttoviraston ratkaisua tai toimivaltaa tai joilla on merkitystä Maahanmuuttovirastossa vireillä olevan asian käsittelylle;

e) vireilletuloasiakirjoista, ratkaisun perusteena olleista asiakirjoista ja käsittelyasiakirjoista lapsen edun ja oleskeluluvan yleisten myöntämisedellytysten arvioimiseksi;

f) perheenkokoajan rikosrekisteriotteesta lapsen edun, yhteiselämän mahdollisuuksien tai toimeentuloedellytyksen arvioimiseksi tehtäessä kokonaisharkintaa oleskeluluvan ja oleskeluoikeuden edellytysten selvittämiseksi;

3) esitutkintaviranomaiselta tiedot perheenkokoajan tekemäksi epäillystä rikoksesta, häntä koskevasta rikosilmoituksesta ja esitutkinnasta lapsen edun, yhteiselämän mahdollisuuksien tai toimeentuloedellytyksen arvioimiseksi tehtäessä kokonaisharkintaa oleskeluluvan ja oleskeluoikeuden edellytysten selvittämiseksi sekä tiedot esitutkinnasta ja vireillä olevista tai vireillä olleista rikosilmoituksista ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään ottamista koskevaa päätösharkintaa varten;

4) Kansaneläkelaitokselta tulo-, etuus- ja perhesuhdetiedot ristiriitaisiksi epäiltyjen tietojen selvittämiseksi tai työ- ja perhesuhteiden aitouden selvittämiseksi;

5) kunnan sosiaaliviranomaiselta tiedot ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään esitetyn henkilön taustoista ja tilanteesta, hänen saamistaan sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluista sekä tiedot lastensuojelun tarpeen selvittämisestä ja lastensuojeluasiakkuudesta auttamistoimien tarpeen selvittämiseksi;

6) Verohallinnolta varallisuus- ja tulotiedot ristiriitaisiksi epäiltyjen tietojen selvittämiseksi tai työ- ja perhesuhteiden aitouden selvittämiseksi;

Eduskunnan vastaus EV 87/2020 vp

7) Opetushallitukselta tai koulutuksen järjestäjältä tiedot ulkomaalaisen opiskeluoikeuden alkamisesta, opiskeluoikeuden väliaikaisesta keskeyttämisestä, muusta opintojen väliaikaisesta keskeyttämisestä, opiskeluoikeuden ja opintojen päättymisestä, lukuvuosimaksun suuruudesta ja suorittamisesta, koulutuksen järjestäjän antamista apurahoista, asuntoeduista ja ateriaeduista sekä opintosuorituksista, arvosanoista ja tutkinnoista tehtäessä kokonaisharkintaa oleskeluluvan, oleskeluoikeuden tai kansalaisuuden saamisen edellytysten selvittämiseksi;

8) ulkoministeriöltä tai edustustolta tiedot kielteisestä asiakirjan laillistamispäätöksestä ulkomaisen asiakirjan luotettavuuden arvioimiseksi;

9) Liikenne- ja viestintävirastolta ja Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirastolta tiedot ulkomaalaisen ja tämän perheenjäsenen oikeudesta harjoittaa tiettyä ammattia toimeentuloedellytyksen tai oleskeluluvan, kausityöoleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisen tai oleskeluoikeuden rekisteröinnin edellytysten selvittämiseksi.

14 §

Henkilötietojen luovuttaminen Euroopan unionin yhteisiin tietojärjestelmiin

Maahanmuuttovirasto, ulkoministeriö, edustusto, poliisi, Rajavartiolaitos ja Tulli saavat salassapitosäännösten estämättä luovuttaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen V osaston 2 luvun nojalla annetuilla asetuksilla perustettuihin Euroopan unionin yhteisiin tietojärjestelmiin henkilötietoja sen mukaan kuin mainituissa asetuksissa säädetään.

15 §

Tietojen poistaminen

Jollei kansainvälisestä velvoitteesta tai laista muuta johdu, tämän lain perusteella käsitellyt henkilötiedot poistetaan seuraavasti:

1) henkilön tunnistetiedoista asiakasnumero, nimi, syntymäaika, henkilötunnus, ulkomainen henkilönnumero, muu ulkomainen henkilön yksilöimiseksi annettu tunnus, kansalaisuus ja henkilön perhesuhdetiedot poistetaan kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun hän on kuollut tai saanut Suomen kansalaisuuden tai häneen liittyvien asioiden tiedot on poistettu;

2) muut kuin 1 kohdassa tarkoitetut henkilötiedot ja henkilöön liittyvien asioiden tiedot poistetaan viimeistään, kun oleskeluoikeuden päättymisestä tai viimeisimmän vireillä olleen asian viimeisestä tiedon merkitsemisestä on kulunut viisi vuotta;

3) erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvat henkilötiedot poistetaan heti kun ne ovat käyneet tarpeettomiksi;

4) huomiotiedot poistetaan, kun tiedon merkitsemisestä on kulunut kuusi kuukautta.

16 §

Virheelliseksi todettu henkilötieto

Virheelliseksi todettu henkilötieto saadaan säilyttää korjatun henkilötiedon yhteydessä, jos se on tarpeen rekisteröidyn, muun asianosaisen tai rekisterinpitäjän henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Tällaista tietoa saa käsitellä vain mainituissa tarkoituksessa.

Eduskunnan vastaus EV 87/2020 vp

Virheelliseksi todettu henkilötieto on poistettava heti, kun henkilötiedon säilyttäminen oikeuksien turvaamiseksi ei enää ole tarpeen.

17 §

Tietojen arkistointi

Arkistotoimen tehtävistä ja arkistoon siirrettävistä asiakirjoista säädetään erikseen.

18 §

Rekisteröidyn omiin tietoihinsa tutustumista koskevan oikeuden toteuttaminen

Rekisteröidyn on omiin tietoihinsa tutustumista koskevan oikeuden toteuttamiseksi esitettävä tätä koskeva pyyntö kirjallisesti rekisterinpitäjälle sekä todistettava henkilöllisyytensä joko luotettavana pidettävillä asiakirjoilla tai henkilökohtaisesti rekisterinpitäjälle taikka käyttämällä vahvaa sähköistä tunnistamista.

Kun 1 momentissa tarkoitettu pyyntö koskee poliisin rekisterinpidossa olevia tietoja, pyynnön esittämiseen sovelletaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 41 §:ää, kun pyyntö koskee Rajavartiolaitoksen rekisterinpidossa olevia tietoja, sovelletaan henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetun lain 50 §:ää ja kun pyyntö koskee Tullin rekisterinpidossa olevia tietoja, sovelletaan henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain 35 §:ää.

Kun rekisteröidyn tarkastusoikeuden käyttöä koskeva pyyntö koskee suojelupoliisin rekisterinpidossa olevia tietoja, pyyntö on esitettävä poliisille henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 41 §:n 2 momentin mukaisesti.

19 §

Rekisteröidyn oikeus käsittelyn rajoittamiseen

Tietosuoja-asetuksen 18 artiklaa rekisteröidyn oikeudesta käsittelyn rajoittamiseen ei sovelleta tässä laissa tarkoitettuun henkilötietojen käsittelyyn.

20 §

Viittaus rikoslakiin

Rangaistus tietosuojarikoksesta säädetään rikoslain (39/1889) 38 luvun 9 §:ssä.

21 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Tällä lailla kumotaan ulkomaalaisrekisteristä annettu laki (1270/1997).

Eduskunnan vastaus EV 87/2020 vp

22 §

Siirtymäsäännös

Ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmä ja kansallinen viisumitietojärjestelmä on saatettava 15 §:n mukaisiksi vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta. Siirtymäaikana sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita tietojen poistamista koskevia säännöksiä.

Laki

kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) 6 luku,
muutetaan 58 §, sellaisena kuin se on laissa 388/2015, ja
lisätään 39 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

39 §

Edustajan määrääminen

Edustajatoiminnan ohjaus, suunnittelu ja valvonta kuuluvat Maahanmuuttovirastolle. Vastaanotto- tai järjestelykeskus, jonka asiakkaaksi lapsi on rekisteröity, vastaa edustajatoiminnan käytännön hallinnoinnista.

58 §

Tiedonsaantioikeus

Sisäministeriöllä, esitutkintaviranomaisella ja kunnan viranomaisella on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä 3 ja 4 luvun mukaisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot toisiltaan, Maahanmuuttovirastolta, vastaanottokeskukselta, järjestelykeskukselta, 3 ja 4 luvun mukaisia palveluja tuottavalta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta ja ilman huoltajaa olevalle lapselle määrätyltä edustajalta.

Edellä 3 ja 4 luvun mukaisia palveluja tuottavalla julkisella tai yksityisellä palvelujen tuottajalla, jonka asiakas turvapaikanhakija, tilapäistä suojelua saava tai ihmiskaupan uhri on, on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä Maahanmuuttovirastolta, vastaanottokeskukselta ja järjestelykeskukselta palvelujen tuottamisen kannalta välttämättömät tiedot.

Eduskunnan vastaus EV 87/2020 vp

Ilman huoltajaa olevalle lapselle määrätyllä edustajalla on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä 41 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot Maahanmuuttovirastolta, vastaanottokeskukselta ja järjestelykeskukselta, kunnan viranomaiselta, Kansaneläkelaitokselta sekä 3 ja 4 luvun mukaisia palveluja tuottavalta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä annetun lain (116/2002) 5 a luku, sellaisena kuin se on laissa 814/2015, ja
muutetaan 34 §, sellaisena kuin se on laissa 748/2011, seuraavasti:

34 §

Tiedonsaantioikeus ja salassapitovelvollisuus

Poliisilla ja Rajavartiolaitoksella on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä 3 luvun mukaisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot 3 luvun mukaisia palveluja tuottavalta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta.

Edellä 3 luvun mukaisia palveluja tuottavalla julkisella tai yksityisellä palvelujen tuottajalla, jonka asiakas säilöön otettu ulkomaalainen on, on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä Maahanmuuttovirastolta ja säilöönottoyksiköltä palvelujen tuottamisen kannalta välttämättömät tiedot.

Ilman huoltajaa olevalle lapselle määrätyllä edustajalla on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain 41 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot Maahanmuuttovirastolta ja säilöönottoyksiköltä sekä tämän lain 3 luvun mukaisia palveluja tuottavalta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta.

Salassapitovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Eduskunnan vastaus EV 87/2020 vp

Laki

kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) 8 luku ja
muutetaan 87 §:n 3 momentti seuraavasti:

87 §

Tiedonsaantioikeus

Ilman huoltajaa olevalle lapselle määrättyllä edustajalla on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä 57 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot työ- ja elinkeinotoimistolta, kunnan viranomaiselta, Kansaneläkelaitokselta, Maahanmuuttovirastolta, vastaanottokeskukselta ja järjestelykeskukselta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

kansalaisuuslain 48 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan kansalaisuuslain (359/2003) 48 §, sellaisena kuin se on laissa 974/2007.

2 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

ulkomaalaislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaislain (301/2004) 59 §:n 2 momentti, 60 f §:n 2 momentti, 131 §:n 2 ja 3 momentti sekä 171 §:n 1 momentti,
sellaisina kuin ne ovat, 59 §:n 2 momentti laissa 668/2013, 60 f §:n 2 momentti laissa 631/2011, 131 §:n 2 ja 3 momentti laissa 635/2019 sekä 171 §:n 1 momentti laissa 501/2016, seuraavasti:

59 §

Oleskeluluvan raukeaminen

Raukeamisesta tehdään merkintä ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmään.

60 f §

Oleskelulupakortin voimassaolon päättyminen

Kun oleskelulupakortin voimassaolo on päättynyt, Maahanmuuttovirasto, paikallispoliisi, rajatarkastusviranomaisena tai Suomen edustusto ottaa oleskelulupakortin haltuunsa ja tekee ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmään merkinnän kortin voimassaolon päätymisestä. Viranomaisen haltuun otettu kortti tuhoetaan.

131 §

Henkilötuntomerkkien ottaminen

Edellä 1 momentissa tarkoitetut henkilötuntomerkit tallennetaan poliisin ylläpitämään rekisteriin. Tiedot on pidettävä erillään rikoksesta epäiltyjen henkilötuntomerkeistä ja henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annetun lain (/) 10 §:n mukaisesti tallennettavista oleskelulupahakemusta, oleskelulupakorttihakemusta tai unionin kansalaisen perheenjäsenen oleskelukorttihakemusta varten otetuista sormenjäljistä. Tiedot poistetaan noudattaen henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (616/2019) 34 §:ää.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja sormenjälkitietoja saa verrata henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 5 §:n mukaiseen käsittelytarkoitukseen tämän pykälän nojalla tallennettuihin sormenjälkitietoihin sekä henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annetun lain 9 §:ssä tarkoitettuihin muukalaispassi- ja pakolaisen matkustusasiakirjahakemusta varten tallennettuihin sormenjälkitietoihin sekä 10 §:ssä tarkoitettuihin oleskelulupahakemusta, oleskelulupakorttihakemusta tai unionin kansalaisen perheenjäsenen oleskelukorttihakemusta varten tallennettuihin sormenjälkitietoihin. Lisäksi tallennettavia sormenjälkitietoja saa maahan-

Eduskunnan vastaus EV 87/2020 vp

tulon edellytysten selvittämiseksi verrata henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 6 §:ssä tarkoitettuihin pakkokeinolain (806/2011) mukaisiin henkilötuntemerkkeihin kuuluviin sormenjälkiin siltä osin kuin jo rekisteröidyt sormenjälkitiedot liittyvät rikokseen, josta ankarin säädetty rangaistus on vähintään vuosi vankeutta.

171 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Maahanmuuttovirasto rekisteröi hakijan oleskeluoikeuden ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmään sekä myöntää määräaikaisen ja pysyvän oleskelukortin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

Maahanmuuttovirastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Maahanmuuttovirastosta annetun lain (156/1995) 1—3 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 ja 3 § laissa 975/2007 sekä 2 § laissa 1160/2016, seuraavasti:

1 §

Maahanmuuttovirasto

Sisäministeriön hallinnonalalla toimii Maahanmuuttovirasto.

2 §

Tehtävät

Maahanmuuttovirasto käsittelee ja ratkaisee ne ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevat asiat, jotka laissa tai sen nojalla säädetään sen tehtäviksi.

Maahanmuuttovirasto vastaa:

- 1) kansainvälistä suojelua hakevien ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton käytännön toiminnan ohjauksesta, suunnittelusta ja valvonnasta;
- 2) säilöönottoyksiköiden käytännön toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta;
- 3) valtion vastaanotto- ja järjestelykeskusten sekä valtion säilöönottoyksiköiden ylläpidosta;

Eduskunnan vastaus EV 87/2020 vp

4) ihmiskaupan uhrien auttamisen toimeenpanon ohjauksesta.

Maahanmuuttovirastolla on ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmän ylläpito- ja kehitysvastuu. Maahanmuuttovirasto tuottaa toimialaansa koskevissa asioissa tietopalveluita sisäministeriölle ja muille viranomaisille sekä kansainvälisille järjestöille.

3 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta Maahanmuuttoviraston päätökseen säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 5 ja 24 kohta ja

lisätään 24 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1151/2001, 1060/2002, 281/2004, 713/2007, 274/2009, 458/2011, 528/2011, 91/2015, 756/2015, 19/2016, 604/2018 ja 277/2019, uusi 31 c kohta seuraavasti:

24 §

Salassa pidettävät viranomaisen asiakirjat

Salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä:

5) poliisin, Rajavartiolaitoksen, Tullin, vankeinhoitoviranomaisen ja Maahanmuuttoviraston taktisia ja teknisiä menetelmiä ja suunnitelmia koskevia tietoja sisältävät asiakirjat, jos tiedon antaminen niistä vaarantaisi rikosten ehkäisemistä ja selvittämistä tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden tai rangaistuslaitoksen järjestyksen ylläpitämistä taikka Maahanmuuttoviraston ulkomaalaista koskevan selvityksen luotettavuutta;

24) asiakirjat, jotka koskevat kansainvälisen suojelun tarvetta, ulkomaalaisen maahantulon edellytyksiä ja maassa oleskeluoikeutta tai niiden perustetta taikka Suomen kansalaisuuden saamista tai menettämistä taikka kansalaisuusaseman määrittämistä, jos ei ole ilmeistä, että tiedon antaminen niistä ei vaaranna asianosaisen tai hänen läheisensä turvallisuutta;

Eduskunnan vastaus EV 87/2020 vp

31 c) asiakirjat, jotka koskevat Suomessa oleskelevaa ulkomaalaista, jos on perusteltu syy epäillä, että tiedon antaminen niistä vaarantaa asianosaisen tai hänen läheisensä turvallisuuden;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

Laki

turvallisuukselvityslain 25 ja 37 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan turvallisuukselvityslain (726/2014) 25 §:n 1 momentin 10 kohta ja 37 §:n 1 momentin 7 kohta seuraavasti:

25 §

Perusmuotoisen henkilöturvallisuukselvityksen tietolähteet

Henkilöturvallisuukselvitys voi perustua vain sellaisiin rekisteritietoihin, jotka sisältyvät:

10) ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmään tai kansalliseen viisumitietojärjestelmään, ja joiden tiedoista säädetään henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annetun lain (/) 7 §:n 1 momentissa, 2 momentin 1 tai 2 kohdassa tai 4 momentissa siltä osin kuin on kyse mainitun pykälän 1 momenttiin tai 2 momentin 1 tai 2 kohtaan liittyvistä perheenjäsenien, samassa taloudessa asuvien henkilöiden ja Suomessa olevien vastaanottajien henkilötiedoista taikka 8 §:ssä;

37 §

Yritysturvallisuukselvityksessä käytettävät tietolähteet

Yritysturvallisuukselvitystä laadittaessa voidaan käyttää:

7) sellaisia ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmästä ja kansallisesta viisumitietojärjestelmästä saatavia tietoja, joista säädetään henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annetun lain 7 §:n 1 momentissa tai 2 momentin 1 tai 2 kohdassa;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

Laki

Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain (1207/2010) 6 §:n 1 momentin 26 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1399/2019, ja
lisätään 6 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 308/2016, 858/2016, 1159/2016, 1413/2016, 1419/2016, 324/2017, 454/2017, 1112/2017, 404/2018, 414/2018, 722/2019 ja 1399/2019, uusi 27 kohta seuraavasti:

6 §

Velvoitteidenhoitoselvityksen käyttötarkoitus

Velvoitteidenhoitoselvitys laaditaan tukemaan:

26) elintarvikelain (23/2006) 16 a §:ssä tarkoitettua elintarvikealan toimijan luotettavuuden selvittämistä;

27) ulkomaalaislaissa (301/2004), kansalaisuuslaissa (359/2003), kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työskentelyä varten annetussa laissa (907/2017), kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä annetussa laissa (908/2017) ja kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetussa laissa (719/2018) säädettyjen ulkomaalaisen maahantuloa, maastalähtöä, oleskelua ja työntekoa sekä kansalaisuutta koskevien asioiden käsittelyä sekä niitä koskevaa päätöksentekoa ja niihin liittyvien valvontatehtävien hoitamista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annetun lain 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annetun lain (1069/2015) 28 §:n 1 momentin 6 kohta seuraavasti:

28 §

Oikeus saada tietoja muilta viranomaisilta ja tiedonantovelvollisilta

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Rikosseuraamuslaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada toiselta viranomaiselta rikoksesta epäiltyä, tuomittua, vankia, Rikosseuraamuslaitoksen yksikköön otettua ja yhdyskuntaseuraamusta suorittavaa koskevat tiedot, jotka ovat tarpeen rangaistuksen täytäntöönpanoa tai tutkintavankeuden toimeenpanoa koskevan tehtävän taikka muun Rikosseuraamuslaitokselle kuuluvan tehtävän hoitamista varten, seuraavasti:

6) poliisilta, Rajavartiolaitokselta ja Maahanmuuttovirastolta tieto Rikosseuraamuslaitoksen yksikössä olevan tai olleen ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmässä olevan ulkomaalaisen maassa oleskelua ja maasta poistamista koskevasta asiasta, maasta poistamista koskevan päätöksen toimeenpanosta sekä maahantulokiellosta ja sen pituudesta;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

henkilökorttilain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilökorttilain (663/2016) 13 §:n 1 ja 2 momentti seuraavasti:

13 §

Henkilötietojen tarkastaminen ja vastaavuus

Henkilökorttihakemusta käsittelevä viranomainen tarkastaa hakijan henkilötiedot väestötietojärjestelmästä ennen henkilökortin myöntämistä. Ulkomaalaisen henkilökorttia haettaessa henki-

Eduskunnan vastaus EV 87/2020 vp

lötiedot tarkastetaan lisäksi henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annetussa laissa (/) tarkoitetusta ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmästä.

Hakemuksessa esitettyjen henkilötietojen tulee vastata väestötietojärjestelmän ja ulkomaalaisen henkilökorttia haettaessa myös ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmän tietoja.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Laki

lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetun lain (657/2019) 7 §:n 3 momentin 6 kohta seuraavasti:

7 §

Matkustajarekisteritietojen käsittely

Matkustajatietoyksikkö voi verrata matkustajarekisteritietoja automatisoidusti seuraaviin tietoihin, tietojärjestelmiin ja rekistereihin:

6) henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annetun lain (/) 1 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaisessa tarkoituksessa tallennetut tiedot;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Laki

henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetun lain 37 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetun lain (332/2019) 37 §:n 1 momentin 3 ja 12 kohta, sellaisena kuin 37 §:n 1 momentin suomenkielinen sanamuoto on osaksi laissa 1168/2019, seuraavasti:

37 §

Oikeus saada henkilötietoja sotilastiedustelutehtävien sekä rikosten ennalta estämis- ja paljastamistehtävien hoitamista varten

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Puolustusvoimilla on oikeus saada sotilastiedustelutehtävien sekä sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain 86 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rikosten ennalta estämis- ja paljastamistehtävien suorittamiseksi salsapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja seuraavasti:

3) ulkoministeriön tietojärjestelmistä Suomessa lähetäjävaltiota edustavan diplomaatti- ja konsuliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen ja muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista ja näiden perheenjäsenistä sekä yksityisessä palveluksessa olevista henkilöistä, sekä henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annetussa laissa (/) säädetystä kansallisesta viisumitietojärjestelmästä tietoja viisumihakemuksista ja -päätöksistä;

12) ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmästä matkustusasiakirjaa, oleskelua, kansainvälistä suojelua, maasta poistamista, maahantulokieltoa ja kansalaisuutta koskevia tietoja;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Laki

verotusmenettelystä annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 18 §:n 7 momentti, sellaisena kuin se on laissa 71/2010, seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 87/2020 vp

18 §

Viranomaisen yleinen tiedonantovelvollisuus

Henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annetussa laissa (/) tarkoitetun rekisterinpitäjän on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot ulkomaalaisen Suomessa oleskelusta, työnantajasta ja palvelussuhteesta sekä elinkeinotoiminnasta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

Laki

väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 10 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1175/2019, seuraavasti:

10 §

Ulkomaan kansalaista koskevien tietojen luotettavuuden varmistaminen

Digi- ja väestötietoviraston on tarkastettava, mitä tietoja ulkomaan kansalaisesta on talletettu henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annetussa laissa (/) tarkoitettuun ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmään, ennen kuin se päättää häntä koskevan henkilötiedon lisäämistä, muuttamista tai korjaamista koskevan rekisterimerkinnän tekemisestä väestötietojärjestelmään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tarkastettavista tiedoista ja tarkastamisvelvollisuuden laajuudesta.

Jos ulkomaan kansalaisen Digi- ja väestötietovirastolle ilmoittamia tietoja ei ole talletettu ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmään tai tiedot poikkeavat järjestelmään talletetuista tiedoista, Digi- ja väestötietoviraston on ennen rekisterimerkinnän tekemistä pyydettävä asiasta Maahanmuuttoviraston lausunto. Maahanmuuttoviraston on käsiteltävä asia ilman aiheetonta viivytystä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

Laki

valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain (884/2017) 21 §:n 1 momentin 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 568/2019, seuraavasti:

21 §

Tietojen luovuttaminen opiskelijavalintarekisteristä

Opiskelijavalintarekisteristä saa luovuttaa 19 §:n 1 ja 5 momentissa tarkoitettuja tietoja salassapitosäännösten estämättä siinä määrin kuin 1 momentissa tarkoitettujen tietojen tarpeen ja 5 momentissa tarkoitettujen tietojen välttämättömyyden vuoksi vastaanottajan tehtävien hoitamiseksi:

6) Maahanmuuttovirastolle sille ulkomaalaislaissa (301/2004) tai kansalaisuuslaissa (359/2003) säädettyjen tehtävien hoitamista varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 16 ja 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (616/2019) 16 §:n 1 momentin 7 ja 8 kohta sekä 22 §:n 1 momentin 16 kohta, sellaisena kuin niistä on 22 §:n 1 momentin 16 kohta laissa 1162/2019, seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 87/2020 vp

16 §

Poliisin oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Poliisilla on sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja rekistereistä siten kuin käytännön menettelyistä asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, seuraavasti:

7) ulkoministeriön tietojärjestelmistä Suomessa lähettäjävaltiota edustavan diplomaatti- tai konsuliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen tai muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista sekä heidän perheenjäsenistään ja yksityisessä palveluksessaan olevista henkilöistä esitutkintaa, muuta tutkintaa ja poliisille ulkomaalaislaissa säädetyn tehtävän suorittamista varten;

8) henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annetussa laissa (/) tarkoitetusta ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmästä ja kansallisesta viisumitietojärjestelmästä tieto- ja rikosten estämistä ja paljastamista, esitutkintaa ja muuta tutkintaa sekä poliisille ulkomaalaislaissa, kansalaisuuslaissa (359/2003) ja säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottotoyksiköstä annetussa laissa (116/2002) säädettyjen tehtävien suorittamista varten;

22 §

Muu henkilötietojen luovuttaminen viranomaisille

Poliisi saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona 5—8, 11 ja 12 §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja viranomaisen laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi, seuraavasti:

16) Digi- ja väestötietovirastolle tai Ahvenanmaan valtionvirastolle kansalaisuuslain 38 §:ssä tarkoitettua tehtävää varten;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

Eduskunnan vastaus EV 87/2020 vp

Helsingissä 22.6.2020

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri